

ضرورت‌های تکنولوژیک توسعه اقتصادی

از سوی دیگر، طرح مسائل و اندیشه‌های اقتصادی در دانشگاه‌های فنی و مهندسی کشور ضرورتی اجتناب‌ناپذیر است. با توجه به چند بعدی بودن فرایند رشد و توسعه اقتصادی، مجموعه‌ای از آموزش‌های اقتصادی به عنوان آموزش‌های عمومی در چنین دانشگاه‌هایی ضرورت دارد. چرا که، دانشجویان ضمن شناخت تکنولوژی‌های مختلف باید با ارتباط عمیق تغییرات تکنولوژی و رشد اقتصادی و مبنای رفتاری بنگاه‌های اقتصادی برای انتخاب، توسعه و اشاعه تکنولوژی در بستر مجموعه‌ای از سیاست‌های اقتصادی کلان و در رابطه با دنیای خارج آشنایی دقیق پیدا کنند. بی‌هیچ شبهه‌ای، چنین اهمیتی جز در سایه توجه بنیادی داشتن به ارزش‌ها و باورهای فرهنگی جامعه و همسوسازی این دو مقوله با یکدیگر، به فرجام نمی‌رسد. در سایه چنین فرایندی است که نیروی انسانی تربیت شده دانشگاهی می‌تواند در آینده زمینه‌های انتقال و باروری تکنولوژی را با توجه به سازماندهی‌ها و اصول و ارزش‌های مورد نیاز جامعه فراهم سازد.

به این ترتیب، با توجه به پیشرفت و پیچیدگی ساختارهای اقتصادی و اجتماعی جوامع مختلف و بویژه کشورهای در حال توسعه، مسائل و مشکلات آنها نیز ابعاد تازه و پیچیدگی ویژه‌ای یافته است که حل آنها مستلزم بهره‌گیری عقلانی و هماهنگ از علوم و فنون است. علوم و فنون عمدتاً در محدوده مربوط به خود رشد کرده‌اند و این رشد لزوماً با ابعاد جدید مسائل جامعه هماهنگ نیست. بنابراین این به نظر می‌رسد دانشگاه‌های فنی و مهندسی کشور در کنار سایر آموزش‌های تخصصی و تکنولوژیک خود باید به آموزش‌های هدفدار و «نظام‌مند» علوم اقتصادی نیز بپردازند تا از رهاورد آن بتوان به توسعه اقتصادی جامعه همت گماشت.

امید آنکه اقدام مجله شریف در ارائه ویژه‌نامه‌ای در راستای بیان اهمیت و پیچیدگی‌های به کارگیری تکنولوژی در فرایند توسعه بتواند زمینه توجه به ضرورت‌های بنیادی توسعه هماهنگ علم و فن و از رهگذر آن برنامه‌ریزی بهینه برای توسعه جامع و پایدار را فراهم آورد.

تکنولوژی را امروزه، عامل شکاف، پیشرفت یا عقب ماندگی دانسته‌اند. کشورها امروز، در روند توسعه پایدار خود، نیازمند بهره‌برداری بهینه از تکنولوژی در تمامی جنبه‌ها و عرصه‌های اقتصادی - اجتماعی خود هستند. چه، تکنولوژی چنانچه به گونه‌ای صحیح مدیریت شود، می‌تواند به راهگشای رفاه و توسعه برای کشورهای در حال توسعه بدل شود. مدیریت تکنولوژی در روند توسعه ملی، امری حیاتی است. بدین منظور، نیاز غیر قابل اجتناب کشورهای در حال توسعه است که با شناخت وضعیت خود که برآمده از شکاف اقتصادی بین دو گروه از کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه است به اتخاذ تدابیر بهینه برای دگرگون ساختن این روند اهتمام ورزند. در همین راستاست که تلفیق ملاحظات تکنولوژیک در برنامه‌ریزی کلان توسعه اقتصادی، از اهمیت و جایگاه خاصی برخوردار می‌شود. کشورهای در حال توسعه، با شناخت نقش فزاینده تکنولوژی به عنوان راهگشای اصلی برای پیشرفت، به تغییر نگرش‌های خود نسبت به برنامه‌ریزی توسعه در سطح ملی، اهتمام ورزیده‌اند. در دو دهه گذشته، کوشش‌ها و فعالیت‌های بین‌المللی قابل ملاحظه‌ای در امر سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی تکنولوژی در کشورهای در حال توسعه انجام گرفته است که حاصل آن توصیه‌ها و دستورالعمل‌های سازمان‌های بین‌المللی در این خصوص است. برای نمونه، کنفرانس «برنامه عملی علوم و تکنولوژی برای توسعه» که حاوی اهداف تصریح شده در زمینه گسترش مداوم فعالیت‌های علمی و تکنولوژیک در روند توسعه بود، بر لزوم به کارگیری برنامه‌های کلان علوم و تکنولوژی در خدمت رشد سریع اقتصادی کشورهای در حال توسعه، تأکید ورزیده است. همچنین در سال ۱۹۸۴، کمیسیون اجتماعی و اقتصادی آسیا و اقیانوسیه اصطلاح «تکنولوژی برای توسعه» را به عنوان زمینه اصلی اجلاس سالیانه خود برگزید.

در همین راستا در جهت لزوم ایجاد پیوند‌های تنگاتنگ بین مراکز علمی به عنوان محلی برای بحث و تبادل نظر با هدف یافتن راه‌حلهای راهبردهای توسعه از یکسو و مراکز و ارگان‌های تصمیم‌گیر اقتصادی